

Kommittémotion

Motion till riksdagen 2015/16:2712

av Tuve Skånberg m.fl. (KD)

Utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2016 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fullfölja presstödsutredningens förslag i enlighet med riksdagens beslut och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en författningsdomstol och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Tabell 1. Kristdemokraternas förslag till anslag för 2016 uttryckt som differens gentemot regeringens förslag (tusental kronor).

Tusental kronor

Ramanslag		Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen (KD)
1:1	Kungliga hov- och slottsstaten	135 378	
2:1	Riksdagens ledamöter och partier m.m.	867 133	
2:2	Riksdagens förvaltningsanslag	715 382	
2:3	Riksdagens fastighetsanslag	100 000	
2:4	Riksdagens ombudsmän (JO)	89 041	
3:1	Sametinget	40 897	
4:1	Regeringskansliet m.m.	7 098 798	–109 500
5:1	Länsstyrelserna m.m.	2 595 248	–25 000
6:1	Allmänna val och demokrati	58 340	+5 000
6:2	Justitiekanslern	40 505	
6:3	Datainspektionen	48 689	+2 000
6:4	Svensk författningssamling	1 300	
6:5	Valmyndigheten	19 285	
6:6	Stöd till politiska partier	171 200	
7:1	Åtgärder för nationella minoriteter	102 917	
7:2	Åtgärder för den nationella minoriteten romer	14 500	

8:1	Presstöd	567 119	
8:2	Myndigheten för press, radio och tv	33 893	
9:1	Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information	17 619	
	Summa	12 717 244	-127 500
	<i>Specificering av anslagsförändringar</i>		
4:1	Besparing		-110 000
4:1	Fortsatt världsbanksutredning		+500

Tabell 2. Kristdemokraternas förslag till anslag för 2016 till 2019 uttryckt som differens gentemot regeringens förslag (miljoner kronor).

Miljoner kronor

		Avvikelse från regeringen (KD)			
		2016	2017	2018	2019
Utgiftsområde 1 Rikets styrelse		2016	2017	2018	2019
4:1	Regeringskansliet m.m.	-110	-109	-110	-110
5:1	Länsstyrelserna m.m.	-25	-25	-25	-25
6:1	Allmänna val och demokrati	+5	+5	+5	+5
6:3	Datainspektionen	+2	+2	+2	+2
	Summa	-128	-127	-128	-128
	<i>Specificering av anslagsförändringar</i>				
4:1	Besparing	-110	-110	-110	-110
4:1	Fortsatt världsbanksutredning	+1	+1		

Regeringskansliet

Dimensioneringen av Regeringskansliet behöver kontinuerligt ses över och det måste ständigt prövas om arbetet i Regeringskansliet utförs på ett tillräckligt effektivt sätt och om Regeringskansliets egen resursanvändning är optimal.

Enligt vår mening är det viktigt att kunna redovisa produktivitet och resultat i förhållande till de stora anslagsposterna.

Kristdemokraterna vill genomföra besparingar inom Regeringskansliet och den statliga myndighetssektorn för att få ut så mycket som möjligt av varje investerad skattekrona.

För att nå en effektivare statlig förvaltning föreslår vi att myndighetsstrukturen effektiviseras. De statliga myndigheterna har kompetent och välutbildad personal. Deras kvalifikationer och erfarenhet måste tas till vara bättre.

Kristdemokraterna vill också öka den administrativa samordningen mellan myndigheterna.

Regeringen gör i budgeten en neddragning inom anslaget till Regeringskansliet på 500 000 kronor för en studie som Världsbanken utför på regeringens uppdrag över företagsklimatet i Sverige. Regeringen gör bedömningen att en fortsatt studie skulle ha begränsad nytta och lägger därför ner den. Kristdemokraterna håller dock fast vid att studien är nödvändig för att följa hur företagsklimatet utvecklas i Sverige. Det är olämpligt att lägga ned den utvärderingen samtidigt som regeringen höjer skatten på jobb och företagande med 40 miljarder kronor. Mot bakgrund av det är det viktigt att utvärdera hur regeringens politik slår mot företagsklimatet. Vi motsätter oss regeringens besparing på regeringskansliet i den delen som rör utvärderingen av företagsklimatet.

Kristdemokraterna föreslår att anslag 4:1 Regeringskansliet minskas med 109 500 000 kronor år 2016.

Länsstyrelserna m.m.

Regeringen gör en anslagsstärkning på 5:1 Länsstyrelserna m.m. om 25 miljoner kronor fr.o.m. 2016 för att stärka länsstyrelsernas arbete med bland annat skydd av värdefull natur, miljötillsyn och det strategiska miljöarbetet för att nå generationsmålet och miljö kvalitetsmålen. Kristdemokraterna menar att arbetet kan klaras inom nuvarande anslag, utan anslagshöjning, och säger nej till denna.

Allmänna val och demokrati

Regeringen föreslår att öka anslag 6:1 Allmänna val och demokrati med 10 miljoner kronor per år 2016–2019 för arbetet med att värna demokratin mot våldsbejakande extremism. Kristdemokraterna välkomnar denna förstärkning men menar att den är otillräcklig och föreslår därför en höjning med ytterligare 5 miljoner kronor för detta ändamål.

Kommunerna behöver utveckla sitt stöd för det lokala arbetet mot våldsbejakande extremism. Den nationella samordnaren som tillsattes 2014 har detta uppdrag där det ingår att förbättra samverkan mellan myndigheter, kommuner, och organisationer på nationell, regional och lokal nivå. Detta stöd är nu om möjligt än viktigare, med tanke på den förhöjda hotbilden, det förändrade säkerhetsläget och efter terroristattentaten i Paris och Köpenhamn i början av år 2015.

Datainspektionen

Regeringen ökar anslaget 6:3 Datainspektionen med 4 miljoner kronor för att Datainspektionen ska kunna fullgöra sitt uppdrag utifrån de krav som finns på myndigheten samt upprätthålla kvalitet och effektivitet i verksamheten.

Kristdemokraterna välkomnar regeringens satsning men menar att den är otillräcklig och föreslår en ökning av anslaget med ytterligare 2 miljoner kronor för att bättre kunna möta de utmaningar som finns inom Datainspektionens område, som t.ex. att motverka näthat och integritetskränkningar.

Datainspektionen arbetar för att säkra individens rätt till integritet genom sin tillsyn över behandlingen av personuppgifter samt tillståndsgivning inom kreditupplysnings- och inkassoverksamhet. Under 2014 har myndigheten riktat in sin verksamhet på nya företeelser samt områden där risken för integritetskränkning är särskilt stor.

Datainspektionen bedriver även informationsverksamhet i syfte att synliggöra integritetsfrågorna i samhället.

Demokratimålet ur kristdemokratisk synpunkt

Människan existerar i spänningsfältet mellan gott och ont. Hennes inneboende förmåga att skilja på rätt och fel ger henne samtidigt en stor potential och stora möjligheter att skapa ett gott samhälle. Hon har möjlighet och förutsättningar att utveckla sina personliga resurser och sin personlighet. I detta ligger tydliga drivkrafter att förändra människors villkor i en positiv riktning bort från fattigdom, okunnighet och kränkande behandling.

Människans ofullkomlighet innebär att för mycket makt inte får läggas i en enskild människas, grups eller partis händer. Det krävs alltid någon form av balansskapande maktindelning. Ofullkomlighetstanken ger också en realistisk grund för synen på demokratin som arbetsform. Ingen person, inget parti eller grupp vet allt om hur ett samhälle ska skötas, men genom samarbete kan det gemensamma bästa främjas.

Kristdemokratin bygger på idén om alla människors lika värde och att deras värdighet inte får kränkas. Den moderna demokratin är den bästa styrelseformen eftersom den utgår från denna värdegrund. Denna värdegrund bör även prägla beteendet medborgare emellan. Den innebär att medborgarna måste visa tolerans gentemot varandra och respekt för de människor man inte är överens med. Värderingen ger skäl för empati och

solidaritet, för ett engagemang och ansvar som sträcker sig utöver egenintresse, familjeband, kön, etnicitet, religion och så vidare. På denna värdegrund byggs den mellanmännsliga tillit, som i sin tur är en förutsättning för att konflikter ska kunna lösas på fredlig väg. Om inte denna värdegrund ständigt poängteras, provas och vårdas riskerar den att undergrävas och förtvina. Frånvaron av denna värdegrund bereder plats för maktmissbruk, elitism och i förlängningen någon form av diktatur.

Demokrati som beslutsmetod garanterar i sig inte att människovärdet och mänskliga fri- och rättigheter respekteras. Med demokrati som statsform och politisk metod följer yttrandefrihet och alla medborgares lika inflytande, men med majoritetsbeslut kan också en minoritet förtryckas och fri- och rättigheter förtrampas. Därför behöver alla samhällen en gemensam värdegrund. Vi anser att de värden, rättigheter och skyldigheter, som inspirerats och förts vidare av den kristna traditionen, är oundgängliga som grund.

Religionsfriheten är en betydelsefull del av de demokratiska fri- och rättigheterna. Religionsfriheten innebär att varje medborgare har rätten att utöva sin religion, antingen ensam eller tillsammans med andra, och det innebär även att man har rätten att anordna offentliga gudstjänster. Religionsfriheten angår även dem som inte har en tro eller som är ointresserade av frågeställningen eftersom den utgör en del av den pluralism som är en del av det moderna demokratiska samhället.

Den moraliska grunden för demokratin formas i de sociala sammanhang som utgör ett samhälle. Givetvis är hemmet och familjen, skolan, kyrkor, föreningar, organisationer och folkrörelser av största betydelse. En demokratisk stat är beroende av att det finns ett värdevitalt samhälle med levande och medvetandegjorda moraluppfattningar hos enskilda och grupper, och de moraluppfattningar som där finns ger grund och stöd för demokratin.

Det ideal som Kristdemokraterna framhäver är en demokrati där varje medborgare ges möjligheter till deltagande, inflytande och delaktighet, inte bara vid valtillfället utan kontinuerligt. För det krävs att arbetsformerna inom det representativa politiska systemet, den offentliga förvaltningen och partierna utvecklas så att det aktiva deltagandet uppmuntras och att verkligt inflytande kan uppnås. En fungerande demokrati förutsätter jämställdhet mellan kvinnor och män.

Det är också av största vikt att uppmuntra och förstärka medborgarnas eget demokratiska ansvarstagande. Denna känsla för det gemensamma samhället bör bygga på vissa medborgerliga karaktärsegenskaper. De dygder som vi vill lyfta fram som betydelsefulla för medborgarandan går tillbaka till den klassiska och den kristna kulturen i västerlandet. Det handlar om de klassiska fyra kardinaldygderna rättvisa, måttfullhet, mod och praktisk klokskap. Rättvisa rör relationer människor emellan. Var och en försvarar sina men respekterar också andras rättigheter. Måttfullhet innebär att förnuftet bör råda över alltför vidlyftiga önskningar. Mod betyder en moralisk styrka att våga möta faror och stå upp mot oförrätter. Det handlar om civilkurage och integritet, vilket innebär att uppriktigt både söka och stå för sanning och rätt, inte minst när det är inopportunt. Den kristna traditionen har förstärkt och kompletterat innehållet i de klassiska dygderna med dygden kärlek som berikar samhällsgemenskapen, inte minst med solidaritet och barmhärtighet.

Ett vitalt civilt samhälle är av största vikt för en levande demokrati och ett mänskligt samhälle. Därför måste stat och kommun främja det engagemang som finns i olika medborgarsammanslutningar: i föreningar och folkrörelser, i kyrkor och samfund, i lokala utvecklingsgrupper och i nya rörelser. Den tilltagande pluralismen i det svenska samhället bör medföra att stat och kommun ger olika grupper möjlighet till autonomi, genom självförvaltning, av verksamheter som är centrala för dem. Det offentliga måste bejaka den pluralism av fria och från staten oberoende medborgarsammanslutningar som finns i samhället.

Det är också viktigt att politiken inser sina begränsningar och koncentrerar sitt arbete på områden där dess värden och styrsystem är överlägsna marknadens, civilsamhällets och familjens. Det innebär bl.a. att säkerställa de långsiktiga spelreglerna för andra aktörer.

Skolan har ett stort ansvar för att förbereda de uppväxande medborgarna för ett deltagande i demokratin. För det krävs att elevernas kunskaper om demokratin utvecklas. Skolan måste vara en demokratisk miljö som tillåter olika åsikter och visar hur oenighet kan hanteras på ett konstruktivt sätt.

Ett starkt skydd för yttrande- och meddelarfriheten samt anonymitetsskyddet, liksom för mötes- och föreningsfriheten, är av stor vikt för en levande demokrati.

Grundlagsskyddet av yttrandefriheten och den därmed sammanhängande tryckfriheten innebär att det allmänna inte får ingripa mot yttrandefriheten, annat än i de fall och den ordning som föreskrivs i grundlagen.

Offentlighetsprincipen, det vill säga tillgången till allmänna handlingar, är central för en öppen och vital demokrati. Sekretessmöjligheten ska nyttjas restriktivt.

En god demokratisk utveckling måste bygga på en klar maktdelning. Detta synsätt överensstämmer med den realistiska människosyn som säger att alla människor är ofullkomliga. Det måste alltså finnas klara spärrar mot maktmissbruk och maktkoncentration. Maktdelning innebär krav bland annat på en effektiv lagprövningsrätt.

Det finns idag en lagprövningsrätt inom Europeiska unionen. EG-domstolen har rätt att pröva om nationell lagstiftning strider mot gemenskapernas fördrag. I Sverige måste dock ett beslut vara uppenbart i strid med grundlagen för att lagprövningsrätten skall kunna användas. Detta har i praktiken förvandlat lagprövningsrätten till en papperstiger. Kristdemokraterna menar att maktdelning kräver en effektiv lagprövningsrätt och effektiva rättsinstanser inom området. Detta tillgodoses bäst i en författningsdomstol. I synnerhet finns ett behov till abstrakt normprövning.

Fullfölj presstödstutredningens förslag

Presstödskommitténs förslag om ett avskaffande av reklamskatten bör hanteras som en prioriterad fråga i kommande budgetberedningar på det skattepolitiska området.

Reklamskattefrågan är en av de viktigaste frågorna där åtgärder redan på kort tid kan vidtas för att förbättra nyhetsförmedlingens ekonomiska situation. Som

Presstödskommittén säger om det av statsfinansiella eller andra skäl inte är möjligt att avskaffa den återstående reklamskatten vid ett tillfälle, bör skatten avskaffas stegvis. Ett första steg bör då vara att skatten avskaffas för samtliga periodiska publikationer, även gratisutdelade, som inte är annonsblad, katalog eller program. Ett ytterligare alternativ är enligt kommittén att det grundavdrag som lagen (1972:266) om skatt på annonser och reklam medger höjs så att färre behöver betala reklamskatt.

De ekonomiska förutsättningarna för dagspressen måste förbättras. Riksdagen har tillkännagett för regeringen att reklamskatten bör avskaffas och att frågan, med beaktande av de budgetpolitiska målen, bör prioriteras vid kommande budgetberedningar. Konstitutionsutskottets utgångspunkt har varit att regeringen skulle pröva frågan om avskaffandet av reklamskatten i budgetberedningen.

Kristdemokraterna framhåller möjligheten att stegvis, till en början riktat mot dagspressen, påbörja processen med att avveckla reklamskatten. Detta har också utskottet sagt sig vara positivt till. Det är därför positivt att regeringen i liggande budget tar steg i avskaffande av reklamskatten för dagspressen när man aviserar att 2017 sänka reklamskatten med motsvarande 20 miljoner kronor och med ytterligare 20 miljoner kronor från och med 2019. Hur det stegvisa avskaffandet ska utformas behöver analyseras närmare. Regeringen avser därför att under 2016 återkomma till riksdagen med ett förslag om sänkning av skatten. Kristdemokraterna välkomnar detta.

Kristdemokraterna vill att regeringen ska gå vidare med initiativet till ny försöksverksamhet med samdistribution av tidningar och post. En sådan samdistribution är särskilt angelägen på landsbygden. Det är här viktigt att även andra distributörer än Posten AB får möjlighet att delta. Detta gavs regeringen tillkänna under föregående riksdagsår. Vi menar att det är viktigt att följa upp.

Kristdemokraterna vill också se en ändring i EU:s mervärdesskattedirektiv som medger att medlemsstaterna kan tillämpa en reducerad skattesats även för digitala medier. Kristdemokraterna menar att det borde vara lika skatt för digitala tidningar som för papperstidningar.

Nationella minoriteter

För närvarande ingår 75 kommuner och 14 landsting/regioner i förvaltningsområdena för finska, meänkieli och samiska. Åtta ytterligare kommuner har lämnat in ansökan om att få ingå i sådana förvaltningsområden, men regeringen har gett beskedet att dessa ansökningar inte kommer att bifallas nu, eftersom minoritetslagstiftningen ska ses över. Regeringen föreslår därför inte någon ökning av anslaget ”Åtgärder för nationella minoriteter” för att täcka kostnader för statsbidrag till dessa kommuner. Kristdemokraterna anser att en översyn av minoritetslagstiftningen är bra, men vi ser inte en sådan översyn som skäl att hålla dessa åtta kommuner utanför förvaltningsområdena. Vi menar att medel bör omfördelas inom ramen för anslaget 7:1 ”Åtgärder för nationella minoriteter” för att skapa utrymme för statsbidrag till dessa åtta kommuner, så att dessa kommuners ansökningar kan bifallas. Det rör sig om ungefär 6,5 miljoner kronor.

Tuve Skånberg (KD)

Mikael Oscarsson (KD)

Andreas Carlson (KD)

Sofia Damm (KD)